

ЛЕМ.фм+

ПАНРУСІНСЬКИЙ ТЫЖДЕННИК № 38 05.12-11.12.2016 ISSN 2451-246X WWW.LEM.FM

01.12.1991!!!

4

Ден Русина в Польщы

8

Квятоньска церков
старша о парудесят
років?

14

Новы книжки

Зміст

Рекомендуємо //

18

Плана надія

Не є правдою, же бы ся Україна односно Підкарпаття все справовала нечесно і недемократично. Лем тот час тырвав барз коротко. Незалежність выголосила в августі 1991-го року і в децембрі уж зачала мати Сталіновы манеры...

4

Ден Русина в Польщы

6

В Пряшові засідав ОСРС. Русины підпорили активістів проти добываню ропы і газу

8

Квятоньска церков старша о парудесят років?

10

Лайчак бы мав быти председом Валной громады ОЗН

12

4. річник Rusyn Cup зачне в Братиславі

13

Пряшівска універзіта выдала книжку Маґочя

14

Новы книжки

16

102 рокы тому в Талергофі...

20

Події в найближшым тыжні

22

Скоропис

23

Фафриндя і сконфіскуване

Редакция:

Шефредактор:
Демко Трохановскій,
технічний редактор:
Наталія Малецка-Новак,
члены редакції:
Богдан Ґамбаль,
Севериян Косовскій,
Петро Медвідь,
Павел Малецкій.

Редакция

До основаня свойой державы і незалежной політичной присутности на мапі світа стремили в більшости лем сильны народы, котры не лем мали змогу втримати і охоронити свої границі, але предовшыткым зродили лідерів, котры знали передати жытелям даной території, же іх істория, походжыня, язык і другы прикметы складают ся на спільноту, яку треба боронити. Прото і Дни Незалежности такой в кождей державі світа сут важныма, свобідныма од роботы праздниками, припоминаючыма о історичных подіях і дорозі до свободы, самостійности.

Выходит з того, же даде сто років тому назад Карпатскы Русины были сильным народом, кед же – як і інчы, хоц далеко не вшыткы народы Европы – стремили гу політичной незалежности по I Світовій Войні. Мирны конференції рішыли інакше – пільніча част Карпатской Руси была приеднана до Польщы, яка по понад стох роках вернула на мапу Европы, а русиньскы території на полудне од Карпат были включены до новой державы – Чехословації, з обіцяном, але такой николи не выполненом автономійом Підкарпатской Руси.

Днес – ситуація дочыста інча. Не лем з той причыны, же в наших часах світ іде радше до більшой інтеґрації помедже державами, ачий за ціну ограничыня свойой незалежности. По тяжкій для Русинів історії XX столітя, котра зачала ся Талергофом, ішла через біду II Світовой Войны, жебы пак на пільвіча выняти комуністами Русинів спід права, по 1989 р. зачали сме ставати на ноги. Уж не в виді мрий о незалежній державі, але в діянях, ідурых гу основаню «нормальности». Коли пал комунізм, зачало ся в болях, але полне оптимізму русиньске одроджыня. В поєдных покомуністичных державах были основаны русиньскы організації, завязал ся Світовий Конґрес Русинів, зачала ся наша сучасність.

Европейскы державы, котры освободили ся спід ярма комунізму, самы тіж ставали на ноги, зачали ся вчыти демокрації, обставин капіталістичного економічного систему, але одраз знали направити свій пут на барже досвідчней в тых обшырях західніх сусідів. Єдным з успіхів днешнього цивілізованого світа єст охорона меншын і приданя ім «спеціальных» прав. Через тото можут быти рівныма з окружаючом іх векшыном. Лем єдна держава о тым забыла. То Україна – як і другы державы центральної і східной Европы, освободжена од комуністичного поневоління.

1. грудня/децембра 1991 р. одбыло ся на Україні референдум, тыкаюче волі ей громадян быти незалежном державом, котрого результаты офіційно были вызнаны через більшіст держав світа, подтверждаючы тым факт самостійности і незалежности України. Того же дня в закарпатській области (давній Підкарпатській Руси, «по-

даруваній» Україні Сталіном) на карточках до голосуваня явило ся не лем звіданя, ци жытелі хотят української незалежности, але ци хотят автономічного статусу той території в рамках України. На оба звіданя одрекли позитивно: так, хочеме автономії в рамках незалежной України. Україна зробила по свойому – коли уж жытелі Підкарпаття рішыли, же хотят при ній остати, скоро «забыла» о другым звіданю, ведучы пак шыроко заплануваны антирусиньскы діяня.

З нагоды референдуму президент Петро Порошенко звернул ся до Народу з одозвом, ґратуляциями і закликком о єдніст і конструктивну спілпрацу, маюрых іти на хосен миру, добробыту і розквитаня України. Чытаме там тіж о обовязках каждого громадянина дбати о свою державу, зберігати територіяльну і духову ціліст. Президент заявив, же на основі результатов референдуму Україна была вызнана світом, але забыл спомнути, же уж 25 років сама держава не вызнає вшыткых рішынь громадян, котры фурт прошены сут ньом о мир, єдніст і будованя сучасной цивілізованой европейской державы.

Офіційный сайт президента України Петра Порошенка ведений єст трьома языками: по українськы, російськы і анґлицкы. Одозва до Народу явила ся лем по українськы. Президент може і не хотіл обвістити світу в другых языках свою радіст з нагоды 25-літя початку сучасной історії незалежной України. В части «Поздоровліня», де по українськы была публикувана одозва, в ей анґлицкій версії послідній пост (з датом 13. жолтня/октобра) тыкат ся желань для ново выбраного ґенерального секретаря ОЗН, а в російській – поздоровлінь сперед трьох місяців для президентів Узбекистану, Кіргізіі і Білоруси. Може і не вшыткы статі на президентскым сайті сут переводжены на другы языки, але така нагода – 25-літя незалежности державы, на котрой переді ся стоїт, то добра нагода поділитися зо світом о своей радости. Радости, з котрой не вшыткы громадяне України щестливы. ●

Ден Русина в Польщы

Наталія Малецка-Новак
natalia@lem.fm

5. грудня/децембра проходила 98. річниця віче во Фльоринці, котре завязало Начальну Раду Лемковины, будучу початком до **Руской Народной Республики Лемків.**

Ден тот, 5. грудня/децембра, визнаний єст в Польщы як свято нашой меншыны – Ден Русина. Было встановлене на пропозицію Світового Конгресу Русинів, яке вышло з ініціативом, жебы каждая членська держава выбрала собі дату празднувати Ден Русина. На Словації то 12. червця/юнія, на Україні 24. квітня/апріля, в ЗША 26. жолтня/октобра, в Сербії 15. січня/януара, а в Хорвації 23. мая. Каждая держава выбрала собі дату звязану з даком важном історичном подійом з жытя Русинів в даній державі. В Польщы, в звязку з річницём віче лемківской інтелігенції во Фльоринці, выбрано як раз 5. грудня/децембра. З той нагоды в недільне пополудне 4. грудня/децембра до Фльоринки, на пляц, де проходило віче, выбрали ся делеґації зо Стоваришыня Лемків та Стоваришыня Руска Бурса, жебы зробити сой памяткову знимку під церквом і плєбаніом. Делеґація мала зо собом тіж памятковий напис, інформуючий о річниці. Пак переіхано до Руской Бурсы в Горлицях де в Ізбі Памяти Івана Русенка зложено квітя під пропамятныма таблицями двох будителів Русинів – Івана Русенка і Александра Духновича, та одспівано гимн. Першу на Лемковині таблицю А. Духновича одкрыто на влонишнім празднуваню Дня Русина, яке проходило в Польщы першыраз. Голос про символіку віче во Фльоринці для русиньского народа забрали Петро Трохановскій – сучасний Учитель Лемків, Андрий Копча – ведучий Стоваришыня Лемків і Богдан Гамбаль зо Стоваришыня Руска Бурса.

Дальшом частю свята была авторска стріча з Антонієм Крогом – авотором книжкы пн. *За тамтом гором*, оповідаючої о Лемках. Была то єдна з першых промоційных стріч з автором, посвяченых тій публикації. В книжці найти мож історії про тых, котры вернули з выселінь, ци то на Україну ци на західні землі Польщы, о приспособліню ся до неприязных реалій Польской Народной Республики, о першых концертах ансамблю Лемковина, о лемківських зьїздах – Ватрах, привязаню до традиції, культуры, языка. О тым м.ін. оповідал Антоній Крог, а сама стріча вказала го як человека выдатного таланту до призераня ся лемківскому жытю, котрий парудесят років не лем занимал ся науковим досліджаньом русиньской меншыны, але і виробил сой серед ей представників вельо щырых приятельських звязків, підтримуваных доднес.

Як повіл сам автор – о книжці думал іщы в 80. роках, але подля його опінії, в тым часі не могла бы ся вказати, бо не дозволила бы на того цензура. Через наступны рокы фурт мал замірене ей написати, але ждал на добрий момент. Бєсїду з Антонієм Крогом вюл його приятель, м.ін. завдякы котрому дознавал ся про лемківскій світ – Петро Муриянка. Оба то неповторны особливости, обдарены великым знаньом і непересічним гумором, зато недільна стріча і бєсїда двох несторів была для слухачів занимаючом і барз цікавом для духа. ●

« Каждая держава выбрала собі дату звязану з даком важном історичном подійом з жытя Русинів в даній державі. В Польщы, в звязку з річницём віче лемківской інтелігенції во Фльоринці, выбрано як раз 5. грудня/децембра »

На знімці горі: Антоній Крог, обік: русиньска делеґація во Фльоринці, долов: зложыня квітя в Рускій Бурсі під пропамятныма таблицями Івана Русенка і Александра Духновича, фот. архів ЛЕМ.фм.

В Пряшові засідав ОСРС. Русини підпорили активістів проти здобыванню ропы і газу

Пряшів, 3. децембер 2016

В суботу в Пряшові проходило 20-те засідання Округлого стола Русинів Словеньска (ОСРС). Платформа між собою привітала Крістину Мойжішову із Розгласу і телевізії Словеньска (РТВС) і так само активістів, котры розбігли петицію «Nevrtajte! Chceme žít v zdravej krajine» (Не вертійте! Хочеме жыти в здоровій країні).

20-те засідання ОСРС належало головню двом важным пунктам, ку котрым собі Русини запросили гостів. Тым першым было оцінюваня стану русиньского высыланя в рамках Народностно-етнічного высыланя (НЕВ) Радія Патрія в Кошыцях. О тій темі представителі ОСРС діскутовали з тім лідром НЕВ Крістінов Мойжішовов.

Мойжішова на засіданню інформовала о результатах за остатні два рокры, як і о планах на рік 2017. ОСРС позітивно оцінює наростаня річної дотації минут присвяченых про русиньске высыланя як і заведжіня новых програмів заміряных на обчаньску публіцистику, котры мають у слухачів позітивны одозвы, ці піднятя професіоналности обсягу програмів, што є позітивным вкладом Крістіны Мойжішової од їй наступліня до функції тім лідра НЕВ. На другім боці платформа выразила неспокойность з тым, же русиньска редакція НЕВ на основі недостатку

фінанцій перестала з вырабляньом літературно-драматічных програмів. РТВС была єдинов інституційов, в рамках котрой могли Русини вырабляти літературно-драматічны програмы і тым презентовати свою сучасну літературну творчость.

За порядком другим важным пунктом было познакомліня ся з проблематіков активностей компанії Alpine Oil and Gas s.r.o. в селах на северовыході Словакії. О тій проблематіці на засіданню ОСРС інформовали членове петічного выбору петіції «Nevrtajte! Chceme žít v zdravej krajine», Владимир Ферко і Роланд Ноґа.

Округлый стіл Русинів Словеньска по познакомліню ся зо вшыткыма справами, котры активісты на засіданню одпрезентовали, підпорює петіцію «Nevrtajte! Chceme žít v zdravej krajine» і протестує проти порушованню властницьких прав жытелів в повязанню з досліджующіма верчінями і проти огрожанню жывного оточіня. Платформа собі усвідомлює, же ропа і газ суть комодіты, котры хоснуєме вшыткы, но не може быти согласна зо способом, яким ся компанія Alpine Oil and Gas s.r.o. справує ку властникам фондушів, як суть порушованы їх права і як ся на то державны органы тихо смотрять, хоць суть права людей, котрых ся то дотулять, ґарантованы Конституційов Словацькой републікы. ОСРС так само не може быти согласный

з тым, жебы были замовчованы факты о можливых різіках пошкождіня жывного оточіня, котре бы ся не дало навернути, в тых селах, што може запричинити неможность жыти в тых селах.

Русини так само припоминають, же русиньскы села уж в історії были жертвов проектів, котры запричинили примушене заникнутя тых сел. Таким проектом было будованя водной перегороды Старины ці вытворіня Воєньской области Яворина. Днесь суть між сілами, в котрых ся мають робити досліджующі верчіня, знова і русиньскы села. ОСРС бы привітав, кібы до регіону северовыходной Словакії были забезпечены інвестиції, котры бы в тім краю дали людям роботу, а не інвестиції, котры їх з нього будуть выганяти, як ся то може стати при пошкождіню жывного оточіня.

ОСРС так само повірив членів Выбору про народностны меншыны і етнічны ґрупы Рады влады Словацькой републікы про людьскы права, народностны меншыны і родову рівность Яна Липиньского і Мілана Піліпа їднати з міністром культуры односно рішіню русиньских збірок, котры ся находять в Словацькім народнім музею – Музею україньской культуры во Свіднику, котры суть презентованы як україньскы збірки.

Петро Медвідь, говорця ОСРС, Веце інформацій: www.okruhly-stol.sk.

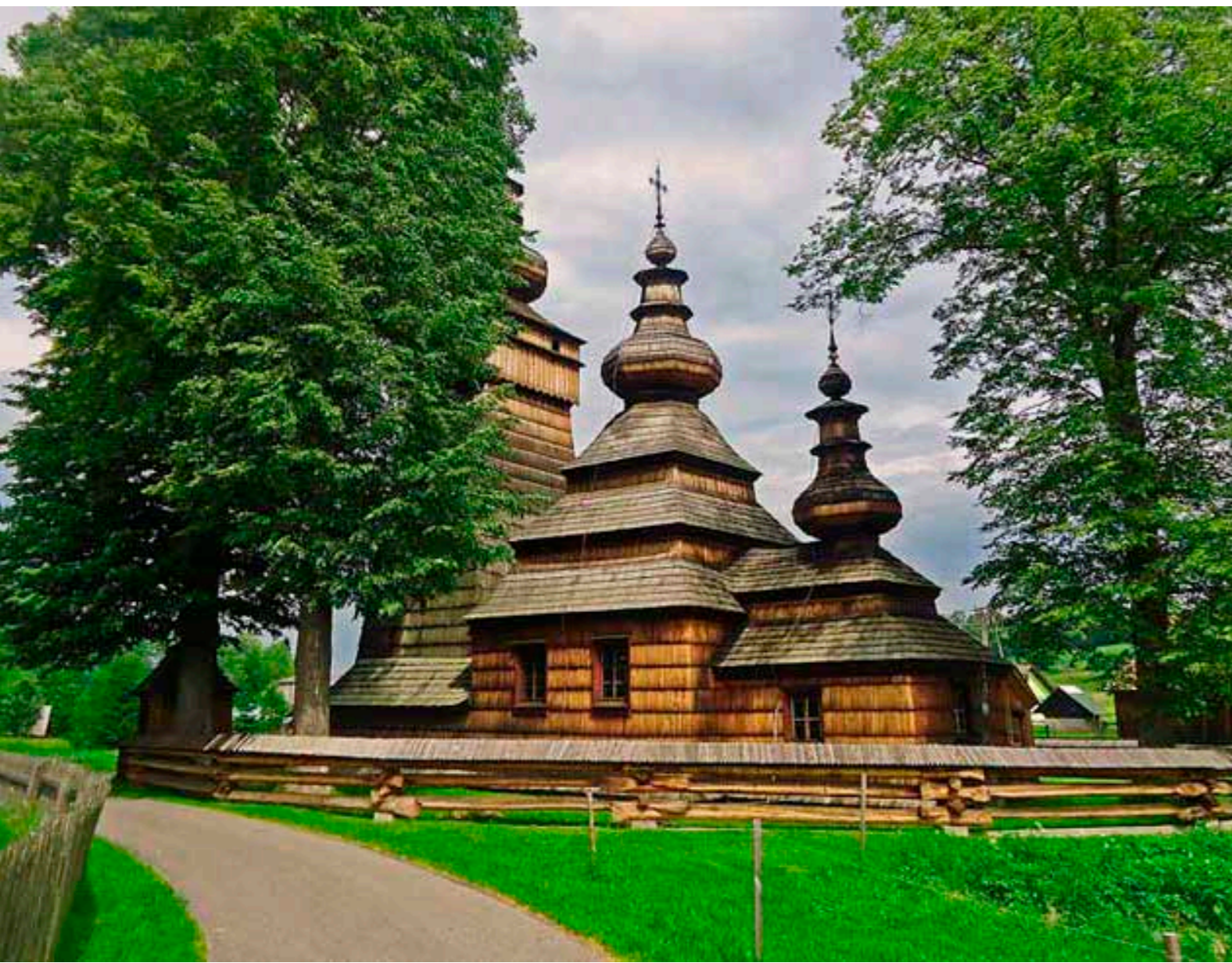

Петро Медвідь
petro@lem.fm

« На антимнісі находит ся інскрипция в церковно-славянськым языку, прото парохія звернула ся до православного священника – о. Романа Дубеца з Горлиц, котрий домоміг одчытати інскрипцию. Выникат з ней, же антимінс был даний квятоньскій громаді владыком Йоаном Малаховскым, котрий был перемышльскым єписком в рр. 1671–1691, а дальше завідудал грекокатолицком холмском епархійом до 1693 рока »

Севериян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Інфо за «Краківском Газетом».

Квятоньска церков старша о парудесят років?

Як заявила «Краківска Газета» на своїм сайті, в грекокатолицкій церкві св. Параскевы в Квятони явило ся сенсацийне одкрыта. На престолі найдено антимінс, котрий гіпотетичні міг бы вказувати на старше датуваня храму, як поч. XVIII ст. Одкрыта доконано вчас ремонтных робіт, котры літом проходили в святыни.

Про «Краківску Газету» на тему одкрыта оповідат долголітній опікун квятоньской церкви – Ян Гыра, котрий повіл, же антимінс находил ся під двома обрусами, котрыма прикрываний є престіл. Подля него, все змінане было лем тото перше, а то за справом літургичного рока, а тото друге оставало нерушане. Ремонт справил, же рішено піднести друге полотно, під котрым явил ся речений антимінс. Кед бы не він [ремонт – прип. ред], перше никто не знал о його існуваню – додає Гыра.

На антимнісі находит ся інскрипция в церковно-славянськым языку,

прото парохія звернула ся до православного священника – о. Романа Дубеца з Горлиц, котрий домоміг одчытати інскрипцию. Выникат з ней, же антимінс был даний квятоньскій громаді владыком Йоаном Малаховскым, котрий был перемышльскым єписком в рр. 1671–1691, а дальше завідудал грекокатолицком холмском епархійом до 1693 рока. То тіж цікавий факт, понеже за історичныма даныма православна перемышльска епархія приняла постановы берестийской унії такой сто років по ей підписаню в 1596 р. Акт приєднаня православной перемышльской епархії до католицкой Церкви довершыл товдышній владыка Інокентий Винницкій. Прото сама інскрипция на антимінсі потверджат, же до 1691 р. – паралельно до православных ерархів – были покликваны і грекокатолицкы перемышльскы владыкы, але фактичной юрисдикції не мали. Друге, што выникат з одчытаной інскрипції, находячой ся на антимінсі, то запис, же до його подаруваня дішло вчас пануваня польского короля Яна III Собеского, котрий панував в роках 1674–1696.

Тоты факты могли бы давати припушчыня, же храм св. Параскевы з Квятони є о пару-парунадцет, а може парудесят років старший. Актуально приймає ся, же церков была побудована ок. 1700 рока. Але спомнений антимінс, окрема інформацій про владыку, котрий го надал, не приносить інформації, до какой конкретной церкви был він даний. Як підкрислил «Краківскій Газеті» о. Дубец – [...] праві все антимінс мал одручний впис о тым, якіи святыни был даруваний. Гез такой інформації неє. Ціла справа наберає іщы векшой таємниці, коли бы приня-

ти факт, же каждый новий владыка, котрий обнимал епархія, надавал парохії такой антимінс наново. Священнослужытелі мали в обовязку старий антимінс деси переховати, або доручыти го до епархіяльного архіву.

Такы приміры – передаваня антимінсів з єдної церкви до другой (новой, часто побудованой на місци старой) – выміняны сут напр. вчас деканальных візитацій в бічскым деканаті. Зато і днес, кед на полотнах не сут записаны даты і другы інформації, тяжко потвердити їх історію і походжыня, а іщы тяжше повязати з датом поставліня нового храму. Зрештом, до того мож дійти з більшом докладністю через професійональны архітектонічны і дендрохронологічны досліджыня, котры барз точно, ачий з конкретном датом рока, одречут на звіданя: коли была збудована квятоньска і каждая інча церков.

Квятоньскій антимінс є выконаний з леняного полотна, на котрым находит ся надрук з приведеном інскрипціом. То барз характеристичне, понеже николи не стрітил ем в літературі такого антимінсу єпископа Малаховского. Знаны сут лем малюваны примірники, як хоц бы сес подаруваний до Панкной – повіл Краківскій Газеті о. Роман Дубец.

Опікун церкви – Ян Гыра заповіл, же плянує одвидіти краківску академію штуку, жебы одчытати дату, котра колиси была выписана на полотні. Надіє ся, же може гын будут мати змогу детально заналізувати антимінс.

За історичныма переданями, назва русиньского села Квятон на Лемковині взяла ся од польского придомка «Квятон». Першы взмінкы про село находят ся в добрах роду Гладышів в роках: 1462, 1480 та 1528. В 1629 році село приналежало до парохії в Устю Рускым і были в ним лем дві газдівкы. О триста років пізнійше, в 1921 році повселюдний спис выказал 258 Русинів грекокатолицкого віроісповіданя і з римокатолицків. Початком 30. років XX ст. більшість жытелів села доконало конверсії до православя, што довело в 1933 році до побудуваня часовні – то днес дочырній храм православной парохії з Ганчовы. Грекокатолицку церков в 2013 році доведна з другыма памятками русиньской архітектуры вписано до реєстру світової спадковины UNESCO. ■

Лайчак

бы мав быти председом Валной громады ОЗН

Петро Медвідь
petro@lem.fm

Словацький дипломат і сучасний міністер заграничних діл Словацької республіки, котрый має русинське походжіня, бы ся мав стати председом 72-го засіданя Валной громады Організації з'єдиненых народів (ОЗН). Свою номінацію на протокларно найвысшу функцію в рамках міжнародной організації оголосив Лайчак по вчерашнім засіданю влады Словацької республіки.

Словакія є єдиним кандидатом в рамках Выходоевропейской регіональной ґрупы (ВЕРГ) в ОЗН, котрій за принципом регіональной ротації принадлежить тота функція. ВЕРГ потвердила номінацію Лайчака в ночі з віторка на середу 30-го новембра 2016-го року. Дефінітивно бы мав быти на посаді потверджений голосованьом на Валній громаді в юнію 2017-го рока. Як Лайчак оголосив, єдночасно з тым бы зістав і словацьким міністром заграничних діл. В тій кандидатурі має підпору премера Роберта Фіца і словацького презіднта Андрея Кіскы. Є єдиним кандидатом обще.

ПАН КІ-МУНА НЕ ВЫЧЕРЯВ

Лайчак був того року словацьким кандидатом і на функцію генералного секретаря Організації з'єдиненых народів, і мав амбіції у функції вычеряти Пан Кі-муна. Кандидатура Лайчака выходила із того, же головне кресло ОЗН мала обсадити Выходоевропейска регіонална ґрупа 23-ох держав, міджі котры належить і Словакія. Лайчак ся многым видів як найреалніший кандидат. Підпору мав і у Словацького премера Роберта Фіца, котрый собі го сам выбрав за кандидата. Но як раз Фіца многы обвинюють з того, же Лайчак голосованя односно функції секретаря ОЗН наконець не выграв.

Хоць владна коалічна партія SMER-SD премера Роберта Фіца декларує ся як соціально-демократічна партія, премьер Фіцо головно од часів біженецькой кризи в Европі хоснує невыбераний словник, котрый многы оці-

нюють як націоналістичный і популістичный. Тото спостерігали політици і журналісты і за границями Словакії. PES – Партія європейских соціалістів докінця погрозила Фіцовой партії позаставліньом членства міджі європейскыма соціалістами.

Як раз Фіцовой высловы о біженецьких квотах, моніторингу каждого єдного мусулмана на Словакії ці забезпечіня, жебы на Словакії не выникла уцілена мусулманьска комуніта, были за поглядами журналістів проблемом Лайчака, котрый не знав однести ся ку тым справам ани перед ОЗН ани перед заграничныма журналістами. Його одповіді несли ся в «дипломатичнім» духу, же він то не повів, і на тоты вопросы треба ся звідати премера Фіца. Беспечносна рада ОЗН наконець за нового генералного секретаря выбрала Антонія Гутереса, довгорічного португалского політика і дипломата.

КАВЗА І ФУНЦІЯ

Хоць міністер Лайчак кандідовав в остатніх парламентных выборах на списку Фіцовой соціально-демократічной партії SMER-SD, кандідовав як непартійный і був все позітивно сприниманий майже цілым політичным спектром на Словакії як успішний і фаховый дипломат. Популярность мав і міджі людми без огляду на їх політичны преференції. Навеце ся з міністром Лайчаком нігда не звязовала жадна кавза.

Можливість здобыти високу міжнародну функцію приходить як раз в часі, коли має міністер домашній проблем.

Жрідло фотографії: Reuters.

Бывша робітничка резорту дипломатії Зузана Главкова перед дакілько днями ведно із організаціїов Transparency International Slovakia зробила пресконференцію, на котрій пояснила, же з міністерства по дакілько місяцях одышла із причіны, же виділа нетранспарентне і продражене господаріня міністерства повязане із председництвом Словакії в Раді Європейской унії. Міністерство мало за рецепцію ку презентованю лога председництва і за одкрываючий концерт словацького председництва заплатити омного веце, як было плановано. На концерт мало быти плановано 20 тисич євр, наконець стояв веце як 200 тисич євр. Міністерство притім мало обыйти закон о публічнім обстараваню і забезпечіти так, жебы на тых подіях заробыли фірмы близкы партії SMER-SD. Главковой слова потвердив і далший бывший робітник міністерства, тій колеґа, котрый так само одышов із резорту Павол Салай.

Міністер Лайчак дотеперь не публіковав матеріалы повязаны з кавзов, котры од нього жадають журналісты, но єдночасно не припуцать обвинія Главковой і говорить, же міністерство нич не порушыло. На вопрос словацького журналісты Браніслава Заводьского, ці Главкова циганить, не знав одповісти. Премер Фіцо в повязаню з кавзов заатаковав журналістів на пресконференції, кідь повів, же дакотры із них суть «брыдкы протисловацькы простітуткы,» чім собі выслужыв завдякы аґентурі Reuters публіциту по цілім сівіті. Лайчак був знова тихо, хоць сидів коло Фіца. І так ани днесь новій кандидатурі Лайчака Фіцо не помагать.

МІРОСЛАВ ЛАЙЧАК

Народив ся 20-го марца 1963 р. в Попрадї і має походжіня в русиньскім селі Орябина. Веце жрідел пише, же є словацьким дипломатом русиньского походжіня, хоць сам то нігда публічно не повів, нарозділ од сучасного міністра Роберта Калиняка, ці бывшего міністра Івана Міклоша.

В дипломатії зачінав у 1988 р. на федералнім міністерстві в Празі. Першу дипломатічну місію мав у Москві. У 1994 р. був выменованый за словацького амбасадора в Японії. В рр. 1999 аж 2001 робив як окремый асістент выняткового уповномоченого генералного секретаря ОЗН про Балкан. У 2001 р. дістав ся знова до функції амбасадора до Белеґраду і ведно з тым мав в аґенді і Албанію а Македонію. В роках 2005 – 2007 був генералным директором про політичны sprawy міністерства заграничних діл і єдночасно в службах Європейской унії в 2006 р. помагав з приготовліньом референдуму о незалежности Чорной Горы. На Балкані зістав діяти і в роках 2007 – 2009, кідь там був як вынятковый представитель Європейской унії про Босну і Герцеґовину.

Першыраз як непартійный став ся міністром заграничних діл во владі Роберта Фіца в році 2009. По навернутю партії Роберта Фіца ку владі у 2012-ім році ся і Лайчак знова став міністром загранича, котрым зістав і в сучасній третей владі Роберта Фіца. ●

4. річник Rusyn Cup зачне в Братиславі

Северіян Косовскій
seweryjan@lem.fm

Од дня 10. грудня/децембра т.р. на Словації зачне ся 4. річник футбольовых змагань Rusyn Cup, організуваных Молодыма Русинами.

Як заявив організатор, тогорічны змагання пройдуть в столиці Словацкой Республики – Братиславі, та в пізнійших етапах в других місцевостях м.ін.

на Пряшівській Русі. Влонишня третя едичія події проходила, окрема столиці, в таких містах як Кошыці, Пряшів ци Нітра. Но, організатори підкрисляють факт, же з рока на рік до турніру хотят ся приголосити інчы міста, в котрых жыють Русины.

Принципы участи в Rusyn Cup ся не змінили. То, очывидно, турнір провшыткых любителів гальового футболу. Може гу ньому записати ся каждый, кому близка така форма спорту, але організатори заявляють, же команды можут чыслити од 5-9 грачів. Як і посліднім разом,

в складах можут выступувати грачы, котры не сур Русинами. Вчас тырваня турніру переможці локальных змагань авансують до фінальної части, котра пройде на яр 2017 р., вертаючы правдоподібні до Братиславы. Жебы сягнути по русинській погар, треба на спортовым пути перейти вшыткы поедны етапы, аж до фіналу.

Команды можут зголашати свою участ до 5. грудня/децембра 2016 р. О дальшых локальных змаганях будеме інформувати. Деталі про записи і точний адрес першых мечів – за мотузком на lem.fm. ●

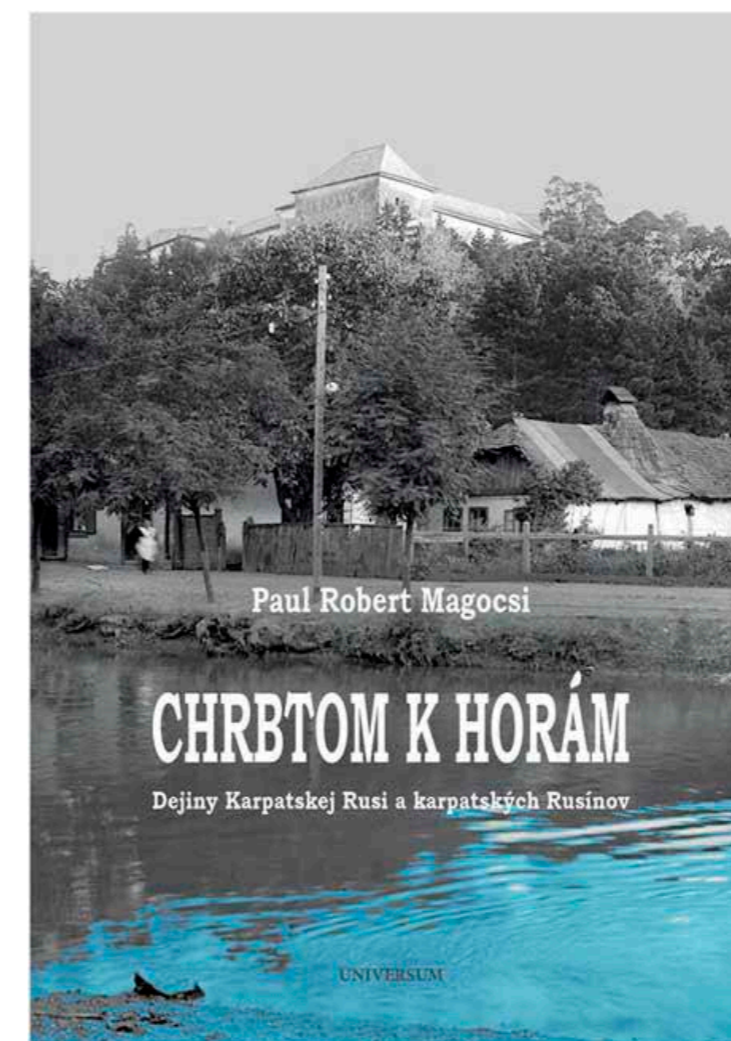
Пряшівска універзіта выдала книжку **Маґочія**

Петро Медвідь
petro@lem.fm

Пряшівска універзіта в Пряшові, в рамках котрой діє і Інштїтут русинського языка і культуры, выдала в тых днях у своїм видавництві Universum словацьке тлумачїня книжки професора Павла Роберта Маґочія із Торонтської універзіты під назвов *Chrbtom k horám. Dejiny Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov*, яка была ориґінално выдана у 2015-ім році під назвов *With Their Backs to the Mountains. A History of Carpathian Rus' and Carpatho-Rusyns*.

Словацьке тлумачїня книжки Маґочія буде святочно одпрезентоване 12-го децембра 2016-го року о 14.00 год. в Універзітній бібліотеці на ул. 17-го новембра ч. 1 в Пряшові. Презентація буде ведно із 38-ым Науковим семінаром карпаторусиністики в рамках котрого будуть выступати домашні науковці і сам автор книжки проф. Павел Роберт Маґочій.

Chrbtom k horám. Dejiny Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov (Хырбетом ку горам. Історія Карпатської Русі і карпатських Русинів) то історія Русинів, народа без власнтной державы

і їх історічній отцюзнині – Карпатської Русі, котрой сердце лежыть в середній Европі. Книжка обсягує і 36 деталных мап плус далшы позначкы ку релевантным книжкам, ці журналістичным статям вызначно повязаным з темов. Маґочій в книжіці слїдує вывой Карпатської Русі од першых преісторічных часів по сучасность і цілу історію Русинів од їх появліня в історії, счезнутя і зновувозроджїня по політичных змінах у 1989-ім році, коли сколабовав комуністичный режим в середній і выховдній Европі. *Chrbtom k horám. Dejiny Karpatskej Rusi a karpatských Rusínov* має в словацькій верзїї 600 сторінок. ●

НОВЫ КНИЖКЫ

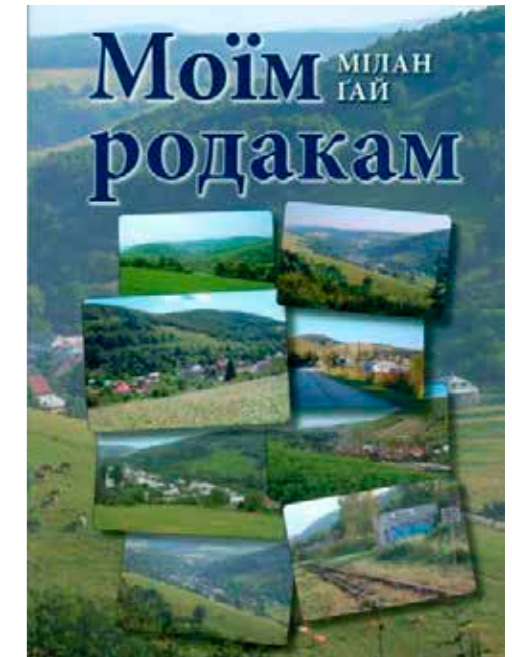
Завдяки жертводавцям – видавцям і авторам – в бібліотеці Руской Бурсы можуж пожычыти і чытати новы русиньскоязычны і русинознавчы публікації.

Богдан Ґамбаль
gambal@lem.fm

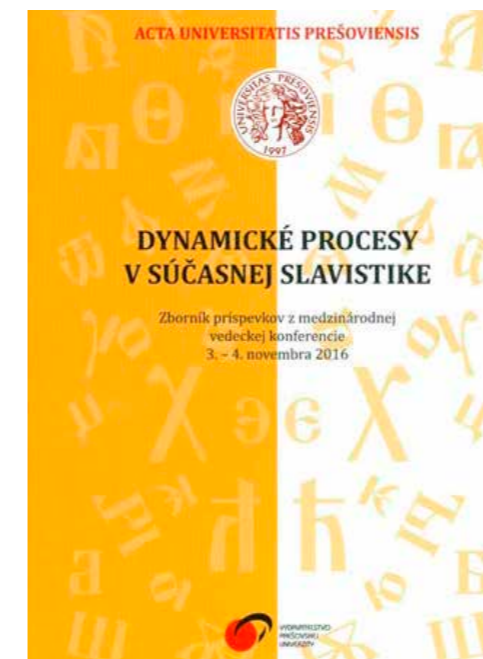

Перша то книжка з выбраныма вершами Штефана Смолея пн. *Обычайны слова*. Штефан Смолей народил ся 13. вересня/септембра 1933 р. в селі Рошківці при Меджелабірцях. Пише прозу і стишкы в русиньскым языку. Выдал дотля – в 2005 р. *Чудны думкы і Не ганьб ся, Русине!*, *Юрковы пригоды* в 2007 р., *Бескидськы співы* в 2008 р. та другы. В 2014 р. был нагороджений премійом Александра Духновича за збірку оповідань пн. *Бурі над Бескідами*. Книжку *Обычайны слова* выдала Академія Русиньской Культуры в Словацкій Республіці.

Друга книга то збірка поезії Мілана Ґая *Моїм родакам*. Мілан Ґай народил ся 23. липця/юлия 1954 р. в селі Суків (окрес Меджелабірці). Першы вершы писал в школі по українськы, за часів веденой в Чехословацкій Республіці українізації. Публикувал їх в українських періодиках. Скінчыл колейову школу і роками робил як механік од локомотив (рушнів) наперед в Пряшові, пак в Гуменным. Был тіж водійом локомотив. По 1989 р. зачал писати по русиньскы. Його творы были публикуваны в літературным додатку до «Народных Новинок». Його творы на реліґійны темы печатаны сут в русиньскых грекокатолицькых періодиках «Артос» і «Благовістник». Першом выданом книжком Мілана Ґая была *Молитва Русина* з 2012 р. В 2016 р. Сполук Русиньскых Писателів Словації выдал збірку *Моїм родакам*.

Слідуючим томом єст збірка науковых дописів і материялів пн. *Динамічны процеси в сучасній славистиці* з Медженародной науковой конференції 3-4 новембра 2016 р., організуваної в нагоды 80. річниці народжыня Василя Ябура і 20. річниці основаня лекторату болгарского языка на Пряшівскым Університеті. Серед інтересуючых дописів на увагу заслуґує текст авторства Роберта Маґочія пн. *Жертвенність і сміліст: Василь Ябур і русиньскій язык*. Окрем того, найдеме рефераты, котры дотуляют ся поєдных языкознавчых вопросів, публикуваных дослідниками русиньского языка, а серед них м.ін. Осифом Сипко, Михалом Капральом, Михалом Фейсом, Генриком Фонтаньскым ци Еленом Будовском.

На конец книжка, котра напечатана єст видавництвом Академії Русиньской Культуры. То том вершів визначного русиньского поеты Юрка Харитуну пн. *Факлі горять*. Літературна творчіст Юрка Харитуну односит ся до споминів і тугы за страченым рідным селом, з котрого был переселений доведна з другыма краями. Юрко Харитун был нагороджений найважнійшыма преміяма в обыри русиньской літературы – в 2012 р. была му признана премія ім. Александра Духновича, а уж дваократ был нагороджений премійом Александра Павловича, котру му придал Літературний Фонд в Братиславі.

102 роки тому в Талергофі...

5 ГРУДНЯ. — Введеніє до Храму Пресв. Богородиці. З позволіня власти о. Гнатишак іхат до Грацу на операцію. Слідчы власти преслухуют Будзиновского і вельох інчых. Макар – комендант, преконує, же старшы, 60-літні «українці» повинны отримувати ліпше выживліня. Першыраз емериты отримуют емеритуру. Вечером в нашым бараку молодіж співат коляды. З розказу власти списуєме столярів, хыбаль возмут іх до якысой роботы.

6 ГРУДНЯ. — Рано історія з Морисом з причыны конви. Вартовий выстрілил до човека, котрый хтіл прейти за дроты, та куля трафіла не в того човека, а в другога, котрый молил ся в бараку Нр 15. Одраз прыбыл др Могыльницькій з двома лейтенантами, казалі взяти раненого до лязарету, де він по двох годинах вмер. Похоронили го о 6 годині ввечер. З нашого бараку выслано на похорон, як представителя, Гоцкого. Вмерлий был од души рускых переконань.

Власти отверают шпыталь. З нашого бараку дохтор переносит до шпытала Зуба і Петришака Антонія з Крениці. Єден мал гнійне, другій обычне запаліня ключів, яке дістали од нестерпного зимна, што ся паношыт в нашым бараку з недостатку опалу.

Вечырня, в котрій участ бере шувні люди з інчых бараків. В бараку Нр 2 столярі роблят з дощок причы. Кулінарна штука в нашым бараку квітне, уж цілий час панує прикрий запах дачого припаленого. Чысленны з выпраныма, але мокрыма хусточками до носа стоят або сідят при пецику і сушат іх, а пак, спрятавшы до кышені сухы хусточки, вертают ся гу свому леговиску. Декотры майструют валізочки з дровна, што го дістали або купили за дротами. Лемко Барна оповідат товаришам історію роздобытя плащоподібного завивала і черевіків, тот і сес з нескриваном завистю обзирают тоты річы і міркуют, што з того завивала мож бы зробити.

8 ГРУДНЯ. — О 9 годині рано одізджат до Грацу єденадцетеро люди, а о 11 – сімнадцетеро. З нашого бараку Мужынец і Сколевий. Ден сонечний і ясный.

7 ГРУДНЯ. НЕДІЛЯ. — Варташе шатра – гу великій втісі діти – выліпили зо снігу чорта. Та втіху єден з них омрачыл словами: «То рускій батюшка, цілуйте го».

Днеска выпуцают патрарху лагру, о. Дольницького. Підходжу гу дротам, при яких зобрала ся шувна гурма інтернуваных, і виджу – за дротами стоїт в чорным выходженьым пальті і чорным плюшовым капелюшы достойний старец з двома куфриками в руках, жычливо пращаючий ся з людми, котры го одпороваджают. Адде і цілий о. Дольницькій, душа лагру, підтримуючий в нас бодріст духа.

Він стоїт в снігу і смутно смотрит на своїх, обводит очами цілий лагер, де пребыл пару тяжкых місяців. Клягают ся ноги старця. Видячы тото, приносиме лавочку, на котру старец сідат і тихо бесідує з Коломыйцьом. Та тот одпочынок короткій, являють ся офіцеры і кажут му іти. Товды він помалы стає, знимат капелюх і пращат ся зо вшыткыма, благословлячы іх словами: Слава Ісусу Христу! — Слава на вікы!! — одпо-відат гурма – щестливой дороги, будте здравы! До ввиджыня! — Тисяч шапок вылітує в повітря.

Конвоюючий жолнір веде о. Дольницького на стацию. Вышли уж на дорогу. Вшыткы одпроваджаме іх очами і видиме як жолнір, спостерегшы слабіст о. Дольницького, взял од него єден з куфріків. Товды о. Дольницькій іщы раз обертат ся і крестит руком вшыткых.

Жалістно смотриме в сторону оддалюючых ся і каждый в души винит власти, же не підвезено старця на стацию кінми. Долго стоїме і смотриме за зникаючыма двома пунктами, аж густа гмла вкрыват іх цілком пред нашыма очами. Розходиме ся з поникненыма головами, бо пішла од нас душа лагру.*

* Ісидор Дольницькій, вродил ся 1830 р. в Залозцях к. Бродів; абсолювент богословского факультету в Римі, великій знавця церковного уставу і церковного співу, якы то пред-меты выкладал в Римі і во Львові. Як видно, до Талергофу привезений был 84-літнім старцьом. Вмер в Монастырі Сестер Василянков во Львові в 1924 році. (ПТ)

9 ГРУДНЯ. — Повело ся мі дістати од власти 50 кошель, 18 вкрывал – колдер і 35 пар онуч для потрібуючых з нашого бараку. Купую за 4 короны лямпку. Тота перша в

лагрі лямпка выкликала в нашым бараку вельке захопліня, бо дає можливіст чытати і писати аж і вночы.

11 ГРУДНЯ. — Похорон о. Сприсса і двоіх інчых помершых. Польскій ксьондз Замойскі тіж бере участ в похороні. Хор, регентом котрого єст Смолинській, співат одповідні моментови рускы пісні і єдну польску похоронну пісню «В могьлі темній». Гоцкій – бывальцьом вшыткых похоронів. Болото престрашне. О. Сприсс похоронений під соснами.

Власти берут 400 інтернуваных на земляны роботы, платят по 20 гелерів за ден. Коменданты бараків мают з нима веце старунків, бо мусят спеціальні для них тримати іджыня.

З розказу власти робиме список хворых, калік і старців, для баданя і – преслуханя.

10 ГРУДНЯ. — Отримую з магазину для нашого бараку 50 пар онуч і 30 даньскых (з Данії) вкрывал, котры заміст ваты выпханы тонькыма обрізками паперя. Та і такы вкрывала выкликуют втіху, бо чысленны спали під тым, в чым ходили.

Пред полудньом выїзджат до Грацу на власний кошт транспорт з 56 людми.

О 4 годині пополудни вмер в шпыталь о. Сприсс. Такой зараз іду до шпытала і застаю священників, одправляючых панихїду за покійным.

Лагровы власти першыраз выдают депозиты людям з 5-го бараку.

ТЕОФІЛЬ КУРИЛЛО
Дневник Лемка з Талергофу
(Лемківській Річник 2004, з великоруского
языка перевел Петро Трохановскій)

Плана надія

Не є правдов, же бы ся Україна односно Підкарпатя все справовала нечестно і недемократічно. Лем тот час тырвав барз коротко. Незалежность выголосила в августі 1991-го року і в децембрі уж зачінала мати Сталіновы манеры. В році 1992 то лем потвердила. Днесь є тому 25 років.

Підкарпатська Русь была у вшыткых документах екзілової чехословацькой влады під веджіньом президента Едварда Бенеша, еднако як і Словакія, декларована як часть Чехословакії. В планах, же по войні буде обновлена Чехословакія, едносточно раховало ся з тым, же Чехословакія у своїх границях, які были перед войнов, значіть ведно із Підкарпатьом. О тім, же і народ на Підкарпатю думав еднако як екзілова влада, свідчіло

множество вояків, котры в Совітьскім союзі приєднали ся ку 1-му чехословацькому арматному корпусу генерала Людвіка Свободы. Же тому так цалком не буде, і же Сталін собі по войні робить претензії на територію Русинів, свідчіло уж то, же покля Свободу післали на Долину смерти – Дукло, Червена армія собі мож повісти по «рівнині» освободжовала Підкарпатя і такой основала комітеты, котры з «волі народа», выголошovali, як хотять по войні приєднати ся до Совітьского союзу, конкретно як часть Україньской совітьской соціалістичной републікы.

Ніт, то, што може міджі рядками повів Бенеш, же є можливе, кідь ся на то «споенець» з Москвы просив, думачючі собі, же ся на то по освободжіню

« Світ мовчав односно той темы втогды, мовчіть і днесь і властно не видить жадны проблемы, жебы Київ не міг быти цімбором за єндым столом »

може даяк забуде, собі в Кремлі барз добрі памятали і робило ся вшытко про то, жебы стратегічний пункт в Европі належав Сталінови. І вшыткы то не мали брати як жертву, котру собі Сталін выбрав, але як подарунок освободительови, наведе з «волі народа», котрый аж вмерав, так хотів сам іти під Сталіна.

Кідь по 1989-ім році окрім чеського націоналісты, председа републіканів Мірослава Сладка, котрый зробив інтересный «перформенс» у 1991-ім році, кідь на замку Паланок вывісів чехословацькый флаг зо словами «Підкарпатя є Чехословакія», ніхто з втогдышніх чехословацькых політіків не проявив інтерес рішыти што із Підкарпатьом, хоць з другого боку інтерес був, было ясно, же люди на

Підкарпатю видять свою будучность в складі нововыникнутой України. Тото дали явно знати референдумом.

Як раз короткый час од выголошіня незалежности по референдум люди на Підкарпатю могли мати надію, же по довгих роках од анексії Сталіном хтось досправды хоче знати їх погляд і буде го акцептовати. Была то плана надія.

Хоць Закарпатська область України голосовала едносточно за незалежну Україну, што ся акцептовало, хоць голосовала за то, жебы была в складі той державы, што ся акцептовало, Київ уж не акцептовав, же область голосовала так само едносточно за автономію в складі України. І доднесь тотта бесправность тырвать, хоць ся хтось хоче пхати міджі западны дер-

жавы, котры фунгують на «дакус інших демократічных прінціпах», які познаме з Києва. Світ мовчав односно той темы втогды, мовчіть і днесь і властно не видить жадны проблемы, жебы Київ не міг быти цімбором за єндым столом.

Є барз популярне не давати днесь вину Києву, же не выповнив референдум, хоць Криму го втогды выповнив до остатньої точки. І є барз популярне вшытко, што ся односно той темы днесь спомяне, означіти як русинський сепаратізм, як російську провокацію і намагу розбити державу. Лемже оно то має дакілько логічных хыб.

В референдумі голосовали вшыткы народности жьючі на території Закарпатської области, не лем Русины. Значіть, який русинський сепаратізм? Голосовали за то, жебы быти в складі України. Значіть, який сепаратізм обще? Но і російська провокація? То предці не був рік 2014, а 1991. Якбач ніхто уж не памятає, же в августі 1991-го року мала Москва проблем сама зо собов. Августовый пуч, правда, не був успішний, но Москва мала што робити сама зо собов, жебы ей не перемогли пучісты в даякій другій пробі і не іщі жебы думати на то, як буде голосовати Закарпатська область дакілько місяців по тім, што тотта сама Москва нияк не закрочіла проти України і выголошіню незалежности. І в тій сітуації є барз складне увірити тому, же люди в Закарпатській области автономію хотіли, жебы коло «руських были», кідь не мож было знати, ці Москва не буде мусити сама рішыти граждяньску войну, як тому зачінало быти в тім часі на інших постсовітьскых територіях.

Іщі все і я маю надію, може плану, же Україна буде державов, котра раз і навсе зохабить сталіністичны манеры і буде ся рядити законами. Надію мав і народ, котрый голосовав в референдумі в 1991-ім році. Надія, котру люди вкладали до новых властей, скінчіла ганьбов. Но ганьбов Києва. Невызнання Русинів як народности, котре тырвать доднесь, є так само ганьбов Києва. Мовчаня є зясь ганьбов світа. Надія Підкарпатя а тым і Русинів, же знова будуть нормално існовати, у 1991-ім році, тырвала лем дакілько місяців. Ганьба жьє уж 25 років. Но надія і так вмерать остатня. •

Події в найблизшым тыжні

1 → 05.12.2016
«Капітан кыянка» – песа ТАД Пряшів, Театр Александра Духновича, Велика сцена, 9.15 год.

3 → 08.12.2016
«Капітан кыянка» – песа ТАД Пряшів, Театр Александра Духновича, Велика сцена, 10.30 год.

2 ↓ 07.12.2016
«Ковалі» – песа ТАД Пряшів, Театр Александра Духновича, Велика сцена, 19.00 год.

08.-11.12.2016
XXVI Фольковы Миколайкы Люблин, Академіцкій Центр Культуры «Chatka Żaka»
Єден з найбільшых фольковых фестивалів в Польщы. В його рамках проходит конкурс «Одкрыта сцена», котрый єст нагодом для вельох ансамблів вказати ся шыршій публиці. Того рока в конкурсній часті выступит ансамбль «А де то давнійше строіло», часто сігаючий по русиньску народну музыку.

4 ↑

5 →

09.12.2016
«Русиньске серце» - концерт
Братислава, Zrkadlový háj,
То послідній концерт ансамблю Рутенія з циклю «Русиньске серце», котрого поєдны части проходили в Кошыцях, Старій Любовни, Пряшові і Снині.

7 →

10.12.2016
Нове жытя дерева – вернісаж выставки
Климківка, Сельскій Дім Культуры і Туристыки, 16.00 год.

6 ↓

10.12.2016
IV Rusyn Cup
Братислава

8 ←

10.12.2016
Концерт ансамблю ЛемОн
Варшава, Клуб «Стодола», 19.00 год.
Ансамбль ЛемОн, котрому проходит лемківскій фронтмен Ігор Гербут, даст в Варшаві послідній концерт в рамках трасы Scarlett.

9 ↑

11.12.2016
Вифлеємске пополудне – предріздвяна стріча
Хмельова, Дім Культуры, 13.30 год.

Скоропис

Демко Трохановскій
demko@lem.fm

партнерів», яким дотепер являли ся ЗША в однесіню до України. Спосеред другых цимборів найважнійшою державы світа оддавна (хоц часом ліпше, а часом гірше ся заходять) находит ся Королівство Судийской Арабії. Не найдеме там демокрації, але оно має ропу, зато знаме чом має приятелів. І на Україні неє – ідучы тым слідом – демокрації, зато мож звідати, што же она мат, жебы быти на листі цимборів? Того не знам, але здає ся, же по тогорічных президентских выборах за океаном спис приятелів ЗША може быти пошырений о Росию, як деклярувал ново выбраний Дональд Трамп. В тым моменті придала бы ся даяка мудра сентенция, але як ту привести повіджыня, же «ворог мого ворога являт ся моім приятельом»? Жыючы в часах «пост-правды», неодола і актуальны віками народны мудрости будеме мусіти допасувати до новых реалий. А може мы уж жыєме в «цікавых часах»?

«На дворі біло-біло. Діти берут бурнусы і ідут на двір. Лем Демко мусит сідити дома. Демка болит зуб і мама не дозволила му іти на саньки». Тот прекрасний текст, котрий (пробачте, няню) спровофанувал єм, даючы го в тым місци, чытают в Мурянковым буквари діти, котры дішли уж з науком азбуки до буквы «Б». Єст в ним порядок, т.є. теми поєдных чытанок вписують ся в шкільний рік, зато кажда поєдна сторона іде з календарьом. І добрі, бо як ту дітям чытати о зимі, коли на дворі тридцет градусів і розпалене сонце, або текст о кольоровым маю, чытаний в січни, коли «на дворі біло-біло»? Не вшыткы ся календарьом траплят, понеже – з причины выгоды і потреби засиліня даякого, може і найбарже благодійного бюджету – оддавна на Маланку можеме ходити од Різдва по Йордан, а неофіціальний рекорд світа Маланковичів то: 5 Маланок в два тыжні, што дає тіж 5 витань Новых Років в два тыжні, часом і 5 планных днів по Маланках (тіж за період двох тыжнів). Але гітом сезону 2016/17 являт ся силвестрова забава два тыжні пізнійше. Гей, то можливе. На фейсбуках явила ся пошерувана інформація, же «Силвестра» можете провести 14. січня 2017 р. (а чом бы ніт!). Добрі, же бодай цілчестна: «Dochód z imprezy przeznaczony na remont cerkwi w ...». Цікаве, ци вымінена «cerkwi» о тым знат, бо державны реєстри не знають найти організацію, котра рыхтує подію – Stowarzyszenie Mniejszości Łemków. А так на ранті – інтересує мя, ци організатор (кед істнує) вписал ся уж до таємной коаліції девятьох (разом бы їх было піарово округле десят) праведных організацій? Ідучы за церковным слідом, думам, же уж давно!

Давно, бо в листопаді/новембрі т.р., на сході Зьєднаных Штатів Америки проходили «заходы», як чытаме в джерелі, котрым являт ся портал Голос Карпат. Зышли ся там русиньскы активісты, жебы зас толчы деяким могучым того світа, же стратегічний партнер ЗША – Україна, святкує того рока 25-літя русиньского етноциду, не визнаючы Русинів як окремого етносу, явно причиняючы ся до русиньского вмераня. По правді, ани не думам, же в такій спосіб представили проблем, бо язык дипломатії і бесіды на высшым урядовым рівні не любит крайных і острых речынь, але лишме того, бо не гын хочу іти. Задумую ся над поняттьом «стратегічных

Вертаючы до цимборства, але уж на локальным приграничным ґрунті – не повело ся доіхати президентови України до Холма (як чытаме в вельох «науковых» опрацюванях «зза сходу» – то місто на українській етнічній території, ныні [лем – прип. ДТ] находяче ся в Польщы). За першым пляном, Петро Порошенко мал там доіхати на празднуваня 150. річниці народжыня Михайла Грушевского, головы Української Народной Республики, родженого в Холмі в 1866 р., а цілчестна офіціальной візиты мала тыкати 25-літя вызнаня Польщом – як першом во світі – незалежности України по референдумі з 1. грудня 1991 рока. Замірена на дводньову прогулку візита была скорочена до єдного дня, зато українській президент встиг лем провести «заходы» зо своїм одповідником з заходу і другыма начальниками найвысшых польських органів. Як подала пару днів перше в офіціальной заяві українська амбасада в Варшаві, «заходы» на сході Польщы (т.є. на «заході» спомненой української етнічній території) были скасуваны в звязку з непередвидженима обставинами. В сіти сут уж творены списковы теорії, чом, як раз, ся так стало, же Петро Порошенко до Холма не поіхал, але по мойому «непередвиджени обставины» могли быти выкликаны нещырістю українського президента в обвіщыню до Народу (чытайте на: president.gov.ua), котре конечно явило ся 1. грудня/децембра на президентским сайті. Не о вшыткых референдальных рішынях Народу (предовшыткым о тых доднес невызнаных самом Україном) повело ся му там спомнути. А щыріст – як знаме – в цимборских односинах найважнійша.

Богдан Гамбаль
gambal@lem.fm

Уж вельох Лемків было барз прошених. То така національна прикмета. Єдних, на гостині, просили трираз істи, а они – нич. Сідили за столом голодны. Рахували, што кед бы іщы раз попросили, так бы ся перемогли і дашто перекусили.

Так і інчых наша газета для руского народа – «ЛЕМКО» – ч. 43. за 1912 р., просит котрисий уж раз – бесідуйте лем по свому – по русиньскы – і обіцюєме, же просити будеме іщы много, дуже і барз.

ПАНЬСКЕ ГОРЕ.

Съдигь панъ заранъ на лѡжку съ зыгаркомъ въ рукахъ и гваригь въ розчарованіи.

— Ужъ осма годинка, а лъокай не приходигь мя будити! Певно спѡзню до коляи!

ФАФРИНДЯ І СКОНФІСКУВАНЕ

Просиме ждати

ЛЕМКО

ГАЗЕТА ДЛЯ НАРОДА.

надаваная на языкѣ, приближенномъ до лемковского говора.

МЪСЯЦОСЛОВЪ.

— Что значить то, пане докторе, что Мой цѣлу ночь говоритъ въ снѣ?
— Значить того, что въ день вы не даете ему выговоритися.

ФАФРИНДЯ І СКОНФІСКУВАНЕ

Радийо вночы

Наша підредакция **Фафринді** нашла і одраз передеає порадку шефредкотрам русиньскых радий, як робити реляції наживо в темну нічку. Адаже редакторы, котры будут назначены до нічної роботы, маот быти рекрутуваны спосеред тых, котрых жена єст найбільше бесідлива в ден. Свобідны сут в тых змаганях без шанс.

«Місяцьослов» за 1923 р.

6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1	☐
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐

Nein